

ROLUL DIAGNOSTICULUI FINANCIAR ÎN STABILITATEA ECONOMICĂ A COMPANIEI

Daniel CRISTIȘOR, doctorand
România

Abstract: Small and medium-sized enterprises are the backbone of a national economy, which is why this sector should be actively developed, but this is impossible without proper management, including in the financial segment. The actuality of the research is due to several circumstances. In modern economic conditions, the analysis of a company's financial situation is an important tool that ensures the stable and successful operation of an economic entity in the market. Such an analysis allows the identification and elimination of shortcomings in financial and economic activities, the determination of reserves to increase financial stability and efficiency of the enterprise, its development prospects, to prevent and overcome financial crises, etc. The results obtained confirm that this paper is part of the flow of publications that support the fact that the financial diagnosis plays a key role in achieving the stability of a company oriented towards sustainability and sustainable development of the future.

Keywords: *company, financial diagnosis, financial stability, sustainability.*

JEL classification: *G1, G17, H12.*

Introducere

În condițiile actuale de implementare a postulatelor Agendei 2030 în economiile naționale, vectorul de traiectorie în procesul de sustenabilitate economică a indicatorilor de performanță rezultați ai unei companii, este stimularea dezvoltării durabile și creșterea performanței prin eficiență. Cu toate acestea, evaluarea eficienței implementării proceselor de dezvoltare la o întreprindere necesită un diagnostic adecvat al stării sale economice. Relevanța acestor activități se datorează mai multor circumstanțe. În primul rând, analiza situației financiare a companiei este o problemă extrem de importantă și urgentă, atât pentru fiecare entitate în parte, cât și pentru stat, în ansamblu. De remarcat că până nu demult, la analiza activității companiei, atenția principală era acordată raționalizării fondului de rulment, fiind urmărite anumite limite accesibile, iar profitul era estimat în baza principalilor indicatori financiari.

Deși nu cu mult timp în urmă, profitul era indicatorul care indica referitor la sănătatea financiară a companiei, actualmente, o astfel de abordare este imposibilă, deoarece în condițiile relațiilor de piață, fiecare companie este interesată de stabilitate, solvabilitate, oportunități de creștere economică, de metode moderne de evaluare și analiză. În acest sens, nu mai este relevant să se țină cont de indicatori cum ar fi: valoarea profitului, randamentul capitalului propriu, vânzări sau active, ci să se determine întreaga sumă a veniturilor obținute, nivelul de solvabilitate, ritmul creșterii economice și deschiderea către sustenabilitate și dezvoltare durabilă.

În altă ordine de idei, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii este una dintre condițiile necesare pentru dezvoltarea cu succes a economiei naționale. În același timp, supraviețuirea companiilor în condiții moderne, depinde în mare măsură de capacitatea personalului de conducere de a evalua realist situația financiară în companie. Acest lucru necesită cunoașterea metodologiei de analiză și diagnosticare a activităților companiei, precum și disponibilitatea unui suport informațional adecvat și personal calificat capabil să implementeze această metodologie în practică.

Ținând cont de toate caracteristicile analizei economico-financiare a unei companii, este nevoie de un anumit set de indicatori potriviți pentru diverși utilizatori de informații care ar facilita îmbunătățirea eficienței manageriale în baza analizei situației financiare a companiei.

Reviul literaturii

Caracterul dinamic al proceselor și fenomenelor economice, modernizarea continuă a tehnologiilor în activitatea de aprovizionare, producere și desfacere, complexitatea și diversitatea

acestor tehnologii au impus preocuparea managerilor de perfecționarea continuă a metodelor și tehnicilor de analiză a rezultatelor activității desfășurate. Ca o metodă nouă în analiza economico-financiară este utilizat diagnosticul. Cuvântul „diagnostic” este de origine greacă și înseamnă „apt de a discerne”. Indiferent de domeniul de utilizare, diagnosticul impune analiza complexă a mecanismului de formare și modificare a fenomenelor specifice domeniului dat [1, p. 40].

Diagnosticul financiar presupune unele judecăți asupra sănătății financiare a întreprinderii, asupra punctele tari și punctele slabe ale gestiunii financiare, prin care se pot aprecia performanțele și riscurile trecute, prezente și viitoare și măsurile ce se impun [3, p. 298-309]. Elaborarea diagnosticului presupune repararea simptomelor disfuncționalităților, formularea recomandărilor și a măsurilor de redresare a situației economico-financiare a întreprinderii. Se recurge la diagnostic financiar nu numai în situația când întreprinderea se află în criză, dar și atunci când aceasta își dorește obținerea unor rezultate mai performante [2, p. 332-338].

Potrivit economistul englez Charles Gibson diagnosticul financiar este procesul de cercetare a eforturilor întreprinderii angajate într-o afacere, în primul rând, a muncii și capitalului în raport cu rezultatele, respectiv a performanțelor economico-financiare ce se realizează fără a exclude din ecuație echilibrul ecologic, iar în condițiile revoluției industriale, este privit drept diagnosticul eficienței implementării noilor tehnologii informaționale în activitatea desfășurată [6, p. 277-294].

Unii cercetători români consideră că diagnosticul ca activitate practică are o sferă mai largă de aplicare utilizând metode și procedee de analiză economico-financiară și vizează nu doar precizarea unei „boli” a întreprinderii, dar și „trebuie să caracterizeze modul de funcționare a acestui organism viu”. Se poate considera că în analiza economico-financiară, la fel ca și în medicină, se pornește de la simptome spre diagnostic [7, p. 5].

Astfel obiectivul principal al diagnosticul eficienței managementului activităților economice este studiul static și dinamic al activităților desfășurate de întreprindere, din care sa rezulte concluzii cu privire la posibilitățile dezvoltării companiei, structura elementelor patrimoniale, echilibrul financiar, rezultatele activității economice, precum și la modul de gestionare a resurselor materiale. În baza datelor furnizate de diagnosticul financiar pot fi depistate rezervele interne de creștere a eficienței întreprinderii, care se realizează prin elaborarea unor măsuri concrete ce asigură rentabilitatea producției, stabilitatea financiară, capacitatea de plată și credibilitatea companiei.

Semnificația diagnosticului financiar constă în cercetarea stării economico-financiare prin măsurarea performanțelor și aprecierea vulnerabilităților, precum și identificarea cauzelor care au generat starea actuală, stabilirea punctelor forte și slabe, evaluarea riscurilor posibile și elaborarea măsurilor vizând creșterea potențialului economico-financiar al acesteia.

Metodologia cercetării

Metodele utilizate în cercetare sunt metodele sistemice, analiza statistică, metoda dialectică și respectiv componentele ei: analiza și sinteza, inducția și deducția, metodele grafice, metoda alcătuirii tabelelor analitice, metodele inerente disciplinelor economice - observația, raționamentul, comparația, clasificarea, metode de analiză economico-financiară, cum ar fi: metoda clasică de analiză pe verticală, orizontală, metoda substituirii în lanț, analiza factorială, metoda diferențelor absolute etc.

Rezultate și interpretări

Analiza economico-financiară poate constitui un element al diagnosticului global al companiei, un exemplu ar fi în cazul evaluărilor de întreprinderi, planurilor de afaceri etc. Dar se poate înscrie și exclusiv în cadrul unui diagnostic financiar extins, care presupune examinarea aspectelor financiare ale activității firmei. De asemenea, analiza poate fi particularizată pe o anumită problemă privind situația firmei din punct de vedere financiar, neînscrindu-se obligatoriu în circumstanțele unui diagnostic financiar. Diagnosticul financiar determină nivelul eficienței economice atinse în baza utilizării resurselor materiale, umane și financiare, precum și sporirea controlului asupra îndeplinirii și optimizării deciziilor manageriale [5, p.77-87]. Prin urmare, desfășurarea unei activități de producție și comercializare în condiții de profitabilitate și, totodată, menținerea echilibrului financiar

necesită o atenție deosebită, orientată spre rezultatele obținute, deoarece ele nu sunt întotdeauna în concordanță cu eforturile proprii ale colectivului de muncă și practic apar sub influența unui sistem de factori obiectivi și subiectivi.

Mulți specialiști în domeniul studiat, accentuează faptul că stabilitatea unei companii pe piață depinde, în primul rând, de disponibilitatea resurselor financiare și de direcțiile de utilizare a acestora. Mai mult, stabilitatea financiară îi permite să evalueze obiectiv strategia și tactica managerială și, prin urmare, poate acționa ca principală condiție pentru asigurarea stabilității companiei. Nivelul eficienței economice depinde de o varietate de factori interdependenți [4, p. 164-177].

În consecință, pentru a asigura stabilitatea financiară, o companie nu trebuie doar să aibă o structură flexibilă a capitalului, ci și să își poată organiza mișcarea astfel încât să aibă un exces constant de venituri față de cheltuieli, ceea ce îi va permite să-și mențină solvabilitatea și să creeze condiții de independență financiară dezvoltarea producției. În acest context, este oportun să presupunem că starea financiară a unei întreprinderi poate fi stabilă, instabilă (pre-criză) și de criză și depinde de rezultatele activităților sale de producție, comerciale și financiare. Caracteristicile tipurilor de stabilitate financiară sunt discutate în detaliu în tabelul 1.

Tabelul 1

Determinarea stabilității companiei prin intermediul diagnosticului financiar-economic

Tipologia stabilității financiare a companiei	Sursa de acoperire a cheltuielilor	Manifestări specifice
Stabilitate financiară absolută	Capital circulant propriu	Grad înalt de solvabilitate
Stabilitate financiară acceptabilă	Capital circulant propriu și capital împrumutat pe termen lung	Grad normal (acceptat) de solvabilitate
Instabilitate financiară acceptabilă	Capital circulant propriu și capital împrumutat pe termen scurt și lung	Se constată insolvabilitate și se impune nevoia de a atrage surse financiare suplimentare
Situația financiară de criză	-	Compania se află în pragul falimentului

Sursa: elaborat de autor în baza studiului bibliografic

Un rol primordial în acest proces revine analizei diagnostic ca instrument de supraveghere a activității desfășurate de întreprindere și de estimare a performanțelor obținute. Diagnosticul financiar și necesitatea utilizării acestuia sunt lipsite până în prezent de atenția cuvenită din partea managerilor companiei din cauza opiniei pe larg răspândite, potrivit căreia intervenirea unei schimbări bruște ce ar înrăutăți considerabil activitatea unei companii sănătoase este practic imposibilă. În scopul deținerii unei poziții competitive pe piață și pentru a putea ține piept concurenței, companiile trebuie să-și desfășoare activitatea în modul cel mai rațional, urmând o politică strategică de dezvoltare eficientă.

De remarcat faptul că micile afaceri se disting prin interconectarea conceptelor „supraviețuire” și „instabilitate”. Pe de o parte, entitățile mici sunt mobile și umplu rapid nișele din economie. Pe de altă parte, întreprinderile mici depășesc cele mai mari în ceea ce privește avantajele lor competitive. În plus, studiul bibliografic a făcut posibilă concluzia că astăzi există o serie de factori care limitează activitățile de finanțare ale companiilor mici. În același timp, companiile mici diferă puternic de cele mari în ceea ce privește nivelul riscurilor. De exemplu, un acționar dintr-o companie mare poate reinvesti o parte din dividende și își poate proteja portofoliul, lucru care nu este posibil pentru proprietarul unei mici afaceri. Afacerile mici, din punct de vedere al parametrilor general acceptați în prezent, se caracterizează printr-un nivel scăzut de lichiditate. În plus, se observă diferențe semnificative și pe segmentul indicatorilor de lichiditate. În special, aceasta înseamnă că o afacere mică este mai puțin solvabilă decât una mare și se confruntă cu mari dificultăți în a-și îndeplini obligațiile privind împrumuturile.

Concluzii

Orice companie are o imagine financiară care, se regăsește sub forma de indicatori financiari. Stabilitatea financiară a unei companii este cea mai importantă caracteristică a activității fiabilității

sale. Ea determină competitivitatea unei entități. Stabilitatea este un garant în cooperarea economică și activitatea eficientă a companiei în sine și a partenerilor săi. Imaginea financiară a companiei este reflectată diferit ca formă, structură și conținut, în funcție de mediul de referință ales pentru raportare și analiză. Astfel, putem concluziona că stabilitatea companiei poate fi realizată în bază diagnosticului financiar în momentul când ultimul reflectă relația dintre echilibrarea financiară și utilizarea rațională a resurselor tehnice și umane. Prin urmare, evaluarea stabilității financiare trebuie efectuată nu doar prin calcule ale indicatorilor și interacțiunilor dintre aceștia, ci și să ia în considerare procesul de gestionare al stabilității financiare în sine.

Referințe:

1. Amarfii-Railean N. Aplicarea diagnosticului financiar în eficientizarea managementului activităților economice ale întreprinderii. In: Revisat Științe exacte și economice, nr.7, 2018, p. 40-47.
2. Banos-Caballero S., Garcia-Teruel P.J., Martinez-Solano P. Working capital management, corporate performance, and financial constraints. In: Journal of Business Research. Volume 67, Issue 3, March 2014.
3. Carpenter R., Petersen B. Is the growth of small firms constrained by internal finance? In: The Review of Economics and Statistics, 84/2002.
4. Garcia-Teruel P. J., Martinez-Solano P. Effects of working capital management on SME profitability. In: International Journal of Managerial Finance, 3/(2007).
5. Knauer T., Wohrmann A. Working capital management and firm profitability. In: Journal of Management Control. Volume 24, 2013.
6. Talonpoika, A.-M., Karri T., Pirttila M., Monto S. Michayluk D. Defined strategies for financial working capital management. In: International Journal of Managerial Finance, Vol. 12 No. 3.
7. Van Horne J. C., Wachowicz J. M. Fundamentals of Financial Management. Ed.: Prentice Hall; 13th edition, January 1, 2009.